

संसदः उभयोः सदनयोः वित्तसङ्कल्पनापत्रस्य विषये पुनः चर्चा समारब्धा

श्रीरिजिजुः अवदत् यत् देशः द्रष्टुम् इच्छति यत् वित्तसङ्कल्पनापत्रविषये चर्चा उत्तमरीत्या सार्थकरूपेण च भवेत्। सः एवमपि अवदत् यत् केषाञ्चन दलानाम् नेतारः यथा टिप्पणीं कृतवन्तः, तथा च तेषां भाषणानि सदनस्य गौरवं न्यूनीकृत्य सदनं अपमानितम्। सः विपक्षदलेभ्यः जनानां जनादेशस्य आदरं कर्तुं आह्वानं कृतवान्। प्रधानमन्त्रिणः भाषणांशान् समुद्धरन् श्रीरिजिजुः उक्तवान् यत् निर्वाचनानि समाप्तानि सन्ति अधुना विकसितभारतस्य दिशि कार्यं कर्तुं केन्द्रीय- वित्तसङ्कल्पनापत्रस्य विषये रचनात्मकचर्चायां च ध्यानं भवेत्। सः आरोपितवान् यत् विपक्षनेतारः सङ्कल्पनापत्रस्य विषये किमपि न वदन्ति, परन्तु ते केवलं राजनीतिकरणे एव प्रवृत्ताः सन्ति। संसदीयकार्याणां मन्त्री उक्तवान् यत् अस्मिन् सत्रे केवलं आयव्ययप्रपत्रस्य विषये चर्चा कर्तव्या। कृषकाणाम् आदिवासिनां च कृते निर्मितस्य वित्तसङ्कल्पनापत्रस्य प्रावधानानां चर्चा कर्तुं विपक्षस्य पलायनस्य विषये सः प्रश्नं कृतवान्।

हिमसंस्कृतवार्ताः। संसदः उभयोः सदनयोः वित्तसङ्कल्पनापत्रस्य विषये संसदः उभयोः सदनयोः पुनः चर्चा समारब्धा। संसदीयकार्याणां मन्त्री किरन रिजिजु विपक्षनेतारः देशस्य जनादेशस्य अपमानं कुर्वन्ति इति आरोपं कृतवान्। नवदिल्लीनगरे पत्रकारसम्मेलनं सम्बोधयन्

सुभाषितम्

चिंतायाश्च चिंतायाश्च
बिन्दुमात्रं विशिष्यते
चिंता दहति निर्जीवं
चिन्ता दहति जीवितम्॥

भावार्थः- 'चिंता' और 'चिन्ता' में अन्तर तो केवल एक बिन्दु का छोटा सा है, किन्तु चिन्ता तो मरे हुए व्यक्ति को जलाती है जबकि चिंता तो जीवित व्यक्ति को ही जलाती रहती है।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

कराधाननीतिप्रकरणे दिल्लीः मुख्यमन्त्रिणः अरविन्द केजरीवालस्य नैय्याधिककारावासः अगस्तमासस्य अष्टमदिनाङ्कपर्यन्तं विस्तारितः

हिमसंस्कृतवार्ताः। दिल्लीप्रदेशस्य राउस् एवेन्यू न्यायालयेन कराधाननीतिप्रकरणे दिल्लीः मुख्यमन्त्रिणः अरविन्द केजरीवालस्य नैय्याधिककारावासः अगस्तमासस्य अष्टमदिनाङ्कपर्यन्तं विस्तारितः। केजरीवालः अस्मिन् प्रकरणे केन्द्रीयान्वेषणाधिकरण (सीबीआई) इत्यस्य अनुशंसया न्यायवादप्रकरणं सम्मुखीकरोति। सः तिहाड़कारागारात् चलचित्रीय-सम्मेलनद्वारा न्यायालयस्य साम्मुख्यं करोति। पूर्वं कराधाननीतिविषये प्रवर्तननिदेशालयेन नियोजिते धनशोधनप्रकरणे सर्वोच्चन्यायालयेन केजरीवालाय अस्थायिमुक्तिः जुलैमासस्य 12 दिनाङ्के दत्तासीत्।

इजरायल् बन्धकान् सुरक्षितान् आनेतुं मुक्तान् सक्रियरूपेण कार्यं कुर्वन् अस्ति-बेन्जामिन नेतन्याहू

हिमसंस्कृतवार्ताः। बेन्जामिन नेतन्याहू-अमेरिकीय संसदि इजरायलदेशस्य प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहू अमेरिकीय संसदि सम्बोधनं कृतवान्। फिलीस्तीन-क्षेत्रे नवमासाधिकं यावत् संघर्षस्य अनन्तरं अन्ताराष्ट्रिय-आलोचनानां मध्ये सः स्वभाषणे अमेरिकीय-समर्थनस्य विशेषतः चर्चा कृतवान्। नेतन्याहूः उक्तवान् यत् इजरायल् बन्धकान् मुक्तान् कर्तुं तथा च तान् सुरक्षितान् आनेतुं सक्रियरूपेण कार्यं कुर्वन् अस्ति। इजरायलस्य प्रधानमन्त्रिणः भाषणं सिनेट्-प्रतिनिधिसदनस्य संयुक्तसभायां विदेशीयनेतृणां अभिलेखात्मकं चतुर्थं भाषणं आसीत्।

राष्ट्रपति द्रौपदीमुर्मू डॉ. राजेंद्र प्रसाद-केन्द्रीयविद्यालयस्य नवमकक्ष्यायाः छात्रान् पाठितवती

हिमसंस्कृतवार्ताः। राष्ट्रपति द्रौपदीमुर्मू स्वकार्यकालस्य वर्षद्वयपूर्त्यवसरे डॉ. राजेंद्र प्रसादकेन्द्रीयविद्यालयस्य नवमकक्ष्यायाः छात्रान् पाठितवती। छात्रैः सह वार्तालापावसरे ताभिः आधुनिक काले उत्पद्यमानानां विभिन्न समस्यानां विषये चर्चा कृता। ऋतुपरिवर्तनस्य आह्वानानां विषये राष्ट्रपतिः छात्रान् पर्यावरणं रक्षितुं आरत्रयस्य अर्थात् रिड्यूस्, रीयूज रीसाइकिल चेत्येतेषां पालनं कर्तुम् उक्तवती।

विदेशमन्त्री डा. एस जयशंकर आसियान-सङ्घटनसभासु भागं ग्रहीतुं त्रिदिवसीययात्रायै लाओसनगरं प्राप्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। विदेशमन्त्री डा. एस जयशंकर आसियान-सङ्घटनसभासु भागं ग्रहीतुं त्रिदिवसीययात्रायै लाओसनगरं प्राप्तवान्। विदेशमन्त्री डा. एस जयशंकरः आसियानसङ्घस्य विदेशमन्त्रिणां सभासु भागं

ग्रहीतुं त्रिदिनानां भ्रमणार्थं लाओस्-देशस्य विएन्टियान्-नगरं प्राप्तवान्। डॉ. जयशंकरः सामाजिक-माध्यमेन सूचनां प्रदत्तवान् यत् भारतस्य एकट ईस्ट-नीतेः दशकस्य अवसरे आसियान-सङ्घटनेन सह भारतस्य सम्बन्धं अधिकं सुदृढं कर्तुं सः उत्सुकः वर्तते। विदेशमन्त्री अन्यदेशेभ्यः स्वसमकक्षैः सह अपि आसियानसम्बद्धसमागमानाम् अन्तर्गतं वियन्टियान्नगरे द्विपक्षीयसमागमं करिष्यति इति अपेक्षते। विदेशमन्त्रालयेन उक्तं यत् आसियान-केन्द्रित-क्षेत्रीय-वास्तुकलायां भारतस्य गहन-सङ्गतिः महत्त्वं रेखांकयति।

कारगिलविजय-दिवसस्य अवसरे कारगिलयुद्धस्मारकस्य भ्रमणं करिष्यति प्रधानमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी अद्य कारगिलविजयदिवसस्य अवसरे कारगिलयुद्धस्मारकस्य भ्रमणं करिष्यति। सः कर्तव्यपथि आत्मबलिदानं कृतवद्भ्यः सैनिकेभ्यः श्रद्धाञ्जलिं समर्पयिष्यति। श्रीमोदी शिङ्गुन ला -गुहामार्गपरियोजनायाः प्रथमविस्फोटमपि दृश्यश्रव्यप्रणाल्या करिष्यति। लेह-नगरं प्रति सर्वविधऋतौ सम्पर्कं प्रदातुं निमु-पदुम-दर्चा-मार्गं प्रायः एषा गुहा निर्मिता भविष्यति। शिङ्गुन ला गुहामार्गः न केवलं अस्माकं सशस्त्रसेनानाम् उपकरणानां च द्रुतगत्या कुशलतया च प्रापणं सुनिश्चितं करिष्यति अपितु लद्दाखस्य आर्थिकसामाजिकविकासम् अपि पोषयिष्यति।

कोंकण-गोवा-मध्यमहाराष्ट्रस्य च कतिपय भागेषु तीव्रवर्षाया संभावना अस्तीति-ऋतु विभागः

हिमसंस्कृतवार्ताः। आई बी एम ऋतुविज्ञान विभागेन उक्तमस्ति यत् कोंकण-गोवा-मध्यमहाराष्ट्रस्य च कतिपय भागेषु तीव्रवर्षाया संभावना अस्तीति। विभागेन इदमपि उक्तमस्ति अद्य सौराष्ट्र-कच्छ-विदर्भ-मराठवाड़ा-इत्यादिषु क्षेत्रेष्वपि उत्कटवर्षायाः संभावना वर्तते। मध्यप्रदेशे च वर्षा भविष्यति।

देहरायां पुलिसजनपदः, छात्र-न्यूनसंख्यायुताः विद्यालयाः विलीनाः भविष्यन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः अध्यक्षतायां राज्यमन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठी अभवत्। मन्त्रिमण्डलेन राज्यपालाय अनुशंसितं यत् हिमाचलप्रदेशविधानसभायाः प्रावृत्सत्रं शिमलानगरे २०२४ तमस्य वर्षस्य अगस्तमासस्य २७ दिनाङ्कात् ९ सितम्बरपर्यन्तं करणीयम्। प्रावृत्सत्रे १० सभाः भविष्यन्ति। मन्त्रिमण्डलेन पुलिसजनपदः देहरा निर्मातुं निर्णयः कृतः यस्य मुख्यालयः देहरायां भविष्यति। तस्य सुचारुसञ्चालनार्थं विभिन्नवर्गस्य ३९ पदानि निर्माय पूरयितुं निर्णयः कृतः। एसडीपीओ देहरायाः अन्तर्गतं डाडासीबा पुलिसकेन्द्रं, एसडीपीओ ज्वालामुखी इत्यस्य अन्तर्गतं मझीणकेन्द्रं च पुलिसस्थानकरूपेण उन्नयनं कर्तुं अपि निर्णयः कृतः। एतेषां पुलिसस्थानकानां सुचारु-सञ्चालनार्थं भिन्न-भिन्न-वर्गस्य १७ पदानि निर्माय पूरयितुं च निर्णयः कृतः। एतस्य अतिरिक्तं थाना ज्वालामुखी- अन्तर्गतं नूतनं पुलिसकेन्द्रं ज्वालामुखीनगरं, पुलिसस्थानक-देहरा-अन्तर्गतं च पुलिस-चौकी-मोइन च स्थापितं भविष्यति, यस्मिन् विभिन्न-वर्गस्य प्रत्येकं षट्-षट् पदानि निर्मितानि भविष्यन्ति। पुलिसस्थानकरक्कड़स्य अधिकारक्षेत्रं एसडीपीओ ज्वालामुखीतः एसडीपीओ देहरां प्रति स्थानान्तरयितुम् अपि निर्णयः कृतः। सभायां विपणीमध्यस्थयोजनायाः अन्तर्गतं सेबं, किन्नु, माल्टा, नारङ्गं, आम्रं च फलानि १२ रुप्यकाणां दरेन, गल्गलक्रयणस्य दरं १० रुप्यकाणि प्रतिकिलो दरेण च अनुमोदनं दत्तम्। सेबस्य क्रयणप्रक्रिया २० जुलाईतः ३१ अक्टोबर २०२४ पर्यन्तं सुनिश्चिता भविष्यति तथा च आप्रस्य

क्रयणं १ जुलाईतः ३१ अगस्त २०२४ पर्यन्तं सुनिश्चितं भविष्यति। एतस्य अतिरिक्तं किन्नु, माल्टा, नारङ्गम्, गलगल इत्यादीनां क्रयणं २०२४ तमस्य वर्षस्य नवम्बरमासस्य २१ दिनाङ्कात् २०२५ तमस्य वर्षस्य फरवरी-मासस्य १५ दिनाङ्कपर्यन्तं भविष्यति।

न्यूनसंख्यायुतानां विद्यालयानां विलयः

मन्त्रिमण्डलेन पञ्चानां न्यूनानां च छात्राणां सन्दर्भे २ कि. मी. त्रिज्यायाः अन्तः सर्वकारीयप्राथमिकविद्यालयानाम्, ३ कि.मी.त्रिज्यायाः अन्तः सर्वकारीयमाध्यमिकविद्यालयानां च विलयस्य मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदनं कृतम्। तदतिरिक्तं ८९ राज्यस्य प्राथमिकविद्यालयाः, शून्यनामाङ्कनयुक्ताः १० माध्यमिकविद्यालयाः च पिहिताः भविष्यन्ति। शिक्षाविभागे शैक्षणिककर्मचारिणां प्रतिवर्षं शैक्षणिकसत्रस्य अन्ते स्थानान्तरणं भविष्यति। मुख्याध्यापकाः तथा केन्द्रप्रमुखाध्यापकाः, मुख्याध्यापकाः, प्रधानाचार्याश्च सहिताः सर्वे शिक्षकाः बालकान् पाठयिष्यन्ति।

विद्यालयेषु प्रतिदिनं भविष्यति राष्ट्रियध्वजोत्तोलनम्

ततः परं सर्वेभ्यः विद्यालयेभ्यः राष्ट्रगीतेन सह प्रातःकाले सभाम् आयोजयितुम्, उच्चतर- वरिष्ठ- माध्यमिक-विद्यालयेषु प्रतिदिनं राष्ट्रियध्वजस्य उत्थापनं च करणीयम् इति अपि मन्त्रिमण्डलेन निर्णयः कृतः। सर्वेषु विद्यालयेषु शारीरिकशिक्षायाः दैनिककालांशः अनिवार्यः भविष्यति तथा च स्वास्थ्यविभागैः आयुषविभागैः सह सहकार्यं कृत्वा सीपीआर तथा प्राथमिकचिकित्सायाः प्रशिक्षणमपि प्रदत्तं भविष्यति। मन्त्रिमण्डलेन जिलामण्डीस्थे धर्मपुरे एसडीपीओ-कार्यालयस्य स्थापनां, विभिन्नवर्गस्य पञ्च पदानि पूरयितुं च अनुमोदनं कृतम्। मन्त्रिमण्डलेन नवस्थापितस्य एसडीपीओ कार्यालयस्य चुवाडी इत्यस्य कृते विभिन्नवर्गस्य षट् पदानां निर्माणं, जिला चम्बाजनपदस्य नूतनपुलिसस्थानकस्य सिहुन्तायाः कृते विभिन्नवर्गस्य २२ पदानां निर्माणस्य अनुमोदनं कृतम्।

विभिन्नपदानां सृजनम्

सभायां काङ्गड़ामण्डले इन्दौरा इत्यत्र उद्घाटिते नूतने एसडीपीओ कार्यालये विभिन्नवर्गस्य ६ पदानि निर्माय पूरयितुं निर्णयः कृतः। हमीरपुरमण्डलस्य भोरञ्जे नवस्थापिते पुलिसस्थानके ६ पदानि निर्माय पूरयितुं च मन्त्रिमण्डलेन

अनुमोदनं दत्तम्। मन्त्रिमण्डलेन कुल्लुमण्डलस्य कासोल इत्यत्र सद्यः उन्नयनितपुलिसस्थानकस्य मणिकर्णस्य ३१ पदस्थानानि निर्माय पूरयितुं निर्णयः कृतः। सभायां जलशक्तिविभागे कार्यनिरीक्षकस्य ११६ पदं प्रत्यक्षनियुक्तिद्वारा पूरयितुं निर्णयः कृतः।

सभायां लोकनिर्माणविभागे कनिष्ठप्रविधिज्ञस्य (कार्यनिरीक्षकस्य) २५ पदानि पूरयितुं निर्णयः कृतः। सभायां प्रत्यक्षनियुक्त्या सिविलन्यायाधीशस्य २१ पदानि पूरयितुं अनुमोदनं दत्तम्। सभायां काङ्गड़ामण्डलस्य देहरायां लोकनिर्माणविभागवृत्तस्य उद्घाटनं, ज्वालामुखीनगरे लोकनिर्माणविभागवृत्तस्य उद्घाटनं च सहितं विभिन्नवर्गस्य २६ पदानि निर्माय पूरयितुं निर्णयः कृतः। सोलनमण्डलस्य कसौली विधानसभाक्षेत्रस्य धर्मपुरे जलशक्तिविभागस्य नूतनस्य उपमण्डलस्य, परवाणूनगरस्य जलशक्तिविभागस्य नूतनस्य उपमण्डलस्य उद्घाटनं च सहितं १७ पदनिर्माणं मन्त्रिमण्डलेन अनुमोदितम्। एतदतिरिक्तं सुबाथु उपमण्डलस्य अधिकारक्षेत्रं अर्कीमण्डलात् धर्मपुरमण्डले स्थानान्तरयितुं अपि सभायां निर्णयः कृतः। मन्त्रिमण्डलेन ऊनामण्डलस्य गगरेट- अम्ब- विद्युत्-विभागयोः पुनर्गठनं कृत्वा हरोली-विद्युत्- विभागस्य उद्घाटनस्य अनुमोदनं कृत्वा विभिन्न-वर्गस्य १३ पदानां निर्माणस्य, पूरणस्य च निर्णयः कृतः। कांगड़ाजनपदस्य जयसिंहपुरे खण्डचिकित्साधिकारी- कार्यालयस्य उद्घाटनं तथा आवश्यकपदानां निर्माणस्य एवं पूरणस्य मन्त्रिमण्डलेन निर्णयः कृतः। सभायां जनानां सुविधायै प्रागपुर- नगरोटा-सूरियां- देहरा- विकासखण्डानां पुनर्गठनस्य निर्णयः कृतः। सभायां पर्यटन-नागरिक-विमानविभागे विविधवर्गस्य १६ पदानि पूरयितुं अनुमोदनं दत्तम्। सभायां कोष, लेखा, लॉटरी विभागे कोषाधिकारिणां १० पदानि निर्माय पूरयितुं निर्णयः कृतः।

चिकित्सामहाविद्यालये पदानां निर्माणेन सह पूरयितुम् अनुमोदनम्

गोष्ठ्यां कांगड़ाजनपदस्य टण्डायाः डॉ. राजेन्द्रप्रसाद-राजकीयचिकित्सा- महाविद्यालयस्य हृदयरोगविभागे सहायकप्राध्यापकस्य एकपदस्य निर्माणेन साकं पूरणस्य तथा हमीरपुरस्य डॉ. राधाकृष्णनराजकीय-चिकित्सामहाविद्यालये योगप्रशिक्षकाणां ६ पदानि पूरयितुं निर्णयः अभवत्। कांगड़ामण्डलस्य सुरानी विकासखण्डे विभिन्नवर्गस्य ८ पदानि निर्माय पूरयितुं च मन्त्रिमण्डलेन निर्णयः कृतः।

मुद्राटिकटविक्रेतृभ्यः आश्रयः त्रयाणां मन्त्रिमण्डलोपसमितीनां सङ्घटनम्

एकवारम् आश्रयं दत्त्वा मन्त्रिमण्डलेन २०२४ तमस्य वर्षस्य अगस्तमासस्य प्रथमदिनात् ३ मासान् यावत् मुद्राटिकटविक्रेतृभिः सह उपलभ्यमानस्य भौतिकमुद्रापत्रस्य उपयोगः अनुमन्यते इति निर्णयः कृतः। मन्त्रिमण्डलेन त्रीणि मन्त्रिमण्डलोपसमित्याः सङ्घटनस्य निर्णयः कृतः। मध्यस्थता तथा न्यायालयप्रकरणानाम् परीक्षणाय उपसमित्याः अध्यक्षता उद्योगमन्त्री हर्षवर्धनचौहानः, राजस्वमन्त्री जगतसिंहनेगी तथा लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यः करिष्यन्ति। द्वितीया मन्त्रिमण्डल-उपसमित्याः अध्यक्षता प्राविधिकशिक्षामन्त्री राजेशधर्माणी करिष्यन्ति, आयुषमन्त्री यादविन्द्रगोमा अस्याः उपसमित्याः सदस्य भविष्यन्ति। एषा उपसमितिः एचपीएसईबीएल- प्रकरणानां परीक्षणं करिष्यति। शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः तृतीयस्य मन्त्रिमण्डलस्य उपसमितेः अध्यक्षतां करिष्यति, यस्याः सदस्याः तकनीकीशिक्षामन्त्री राजेशधर्माणी आयुषमन्त्री यादविन्द्रगोमा च भविष्यन्ति। एषा उपसमितिः करुणापूर्णनियुक्तिप्रकरणानां परीक्षणं करिष्यति। सभायां शिमला-धर्मशाला-शिमलयोः मध्ये (सप्ताहे सप्तदिनानि) विमानयानस्य संचालनार्थं एलायन्स एयर एविएशन लिमिटेड इत्यस्य पक्षे एमओयू इत्यस्य विस्तारः २०२४ तमस्य वर्षस्य जुलाईमासस्य प्रथमदिनात् २०२५ तमस्य वर्षस्य जूनमासस्य ३० दिनाङ्कपर्यन्तं अनुमोदितः।

निजीक्षेत्रेषु गमिष्यन्ति जयरामसर्वकारेण निर्मिताः त्रयः अटल-आदर्शविद्यालयाः, सचिवालये आयोजिता सभा

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचले पूर्वजयरामसर्वकारे त्रिषु विधानसभाक्षेत्रेषु निर्मिताः अटल-आदर्शविद्यालयपरिसराः निजीक्षेत्राय समर्पयितुं राज्यसचिवालये महत्त्वपूर्णसभा आयोजिता। निजीक्षेत्रस्य संस्थाभिः सह निविदां निर्गन्तुं पूर्वं नियमानाम् निर्णयार्थं एषा सभा आहूता आसीत्। समागमस्य आयोजनं शिक्षासचिवः राकेशकंवरेण कृतम्, परन्तु शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः अपि चर्चायै तस्य भागः अभवत्। राज्यसर्वकारेण एते परिसराः निजीक्षेत्राय दातुं विचारः अपि उत्साहं प्राप्तवान् यतः एतान् विद्यालयान् ग्रहीतुं बहवः प्रसिद्धाः संस्थाः अग्रे आगताः सन्ति। पिरामल फाउण्डेशन, भारती फाउण्डेशन, सम्पर्क फाउण्डेशन, प्रथम, आविष्कारः, विद्यापीठ शिमला, डीएवी दिल्ली, हिम एकेडमी हमीरपुर, अभिलाषी इन्स्टिट्यूट नेरचौक इत्यादयः संस्थाः अपि अस्मिन् सत्रे रुचिं प्रकटितवन्तः। राज्यसर्वकारस्य पक्षतः शिक्षासचिवः निर्मितान् विद्यालयपरिसरान् निजीक्षेत्राय प्रदातुं विचारं प्रकटितवान् तथा च एतेषां निजीसंस्थानां प्रतिफलरूपेण शिक्षाविभागेन नियमाः उपनियमाः च याचिताः। अधुना शिक्षाविभागः चर्चायाः समये ये विचाराः आगताः तेषाम् आधारेण Request for Proposal अर्थात् RFP इति निर्गतं करिष्यति। एते सर्वकारीयपरिसराः निजीक्षेत्राय अनुबन्धे दातुं शक्यन्ते। एतासु संस्थासु प्रवेशार्थं हिमाचलस्य भागः निर्धारितः भविष्यति। अधुना चर्चाकृतानां विचाराणां आधारेण एते नियमाः निर्णीताः भविष्यन्ति। उल्लेखनीयं यत् मण्डीमण्डलस्य धर्मपुरविधानसभाक्षेत्रस्य मढीक्षेत्रे अटल-आदर्शविद्यालयपरिसरः सज्जः अस्ति। ऊनामण्डलस्य कुटलैहड़विधानसभाक्षेत्रस्य बङ्गणायां मण्डीमण्डलस्य नाचनविधानसभाक्षेत्रे अपि एतादृशाः परिसराः निर्मिताः सन्ति, येषां निर्माणं सम्पन्नं भवितुं प्रवृत्तम् अस्ति। राज्यस्य शिक्षाविभागः स्वयमेव एतान् परिसरान् चालयितुं असमर्थः इव दृश्यते। अस्य बृहत्तमं कारणम् अस्ति यत् एतेषु विद्यालयेषु प्रवेशार्थं पर्याप्ताः बालकाः न सन्ति। अतः आवासीयविद्यालयेषु अपि बालकान् बहिः आनेतुं प्रवृत्ताः भविष्यन्ति। सर्वकारीययोजनायाः अन्तर्गतं निर्मितं भवनं निजीक्षेत्राय समर्पयितुं विभागे एषः प्रथमः प्रयोगः अस्ति।

पंजाबस्य पटियालानगरे संस्कृतभारत्याः आर्यसमाजस्य च संयुक्ततत्त्वावधानेन आमासप्रचलितं संस्कारकेन्द्रम् समाप्तिम् प्राप्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - जगदीश डाभी पटियाला। पंजाबस्य पटियालानगरे संस्कृतभारत्याः आर्यसमाजस्य च संयुक्ततत्त्वावधानेन आमासप्रचलितं संस्कारकेन्द्रम् अद्य समाप्तिम् प्राप्तवान् । केन्द्रेस्मिन् दीनदयालोपाध्यायनगरस्य विंशत्यासन्नाः बालकबालिकाः वैदिकमन्त्रोच्चारणशिक्षणं प्रारम्भिकसंस्कृतशिक्षणञ्च प्राप्तवन्तः । वर्गेस्मिन् महत्त्वपूर्णभूमिकायाः निर्वाहकः पटियालातः श्रीनिखिलमण्डलवर्यः आद्यन्तं शिक्षकरूपेण व्यवस्थापकरूपेण समुपस्थितः आसीत् । अस्य संस्कारकेन्द्रस्य प्रारम्भकरणस्य अस्ति किञ्चित् विशिष्टं कारणम् । कैश्चित् क्रीस्तसमूहैः (स्त्रीष्टीयमतावलम्बी) भोजनवस्त्रादिव्याजेन बालेषु क्रीस्तधर्मस्य प्रचारः क्रियते स्म , पटियालातः संस्कृतभारत्याः जिलसम्पर्कप्रमुखः श्रीमान् रविदत्तकौशिकवर्यः यदा एतद् दृष्टवान्, तेन आर्यसमाजेन सह चर्चा कृत्वा संस्कृतभारत्याः संस्कारकेन्द्रम् आरब्धम् । येन क्रीस्तसमूहाः ततः पलायितवन्तः । केन्द्रेस्मिन् व्यवस्थायां नगरीयजनानामपि प्राप्तं विशिष्टं सहयोगम् । शैशवे एव बालेषु संस्कारप्रबोधनाय अस्य कार्यक्रमस्य समाजे महती प्रशंसा जाता । बालकबालिकाभ्यः युतकेन सह फलमोदकाः प्रदानेन जातम् अस्यकार्यक्रमस्य समापनम्। आयोजनेस्मिन् उपस्थितेषु विशिष्टेषु जनेषु सह उपस्थिताः आसन् संस्कृतभारतीपंजाबप्रान्तस्य अध्यक्षः श्रीमान् डॉ वीरेन्द्रकुमारः, प्रान्तसहमन्त्री श्रीमान् अजय-आर्यः, पटियालाजिलासम्पर्कप्रमुखः डॉ. रवीदत्तकौशिकः, जिलाध्यक्षः डॉ निगमस्वरूपः, विभागसहसंयोजकः डॉ ओमनदीपः, श्री राजकुमारसिंगला आर्यसमाजपटियालासमितेः प्रधानः, श्री निखिलमण्डल शास्त्री, गायत्रीपरिवारतः आशाभारद्वाज, अनीताभारद्वाज , श्रीमती गीता, श्रीमती हेमावर्यादयः समुपस्थिताः असन् ।

मेघविस्फोटेन मनाल्यां जलप्लावनम्, पलचाने अराजकता; प्रचण्डवृष्टेः पूर्वानुमानम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - मनाली। हिमाचलप्रदेशस्य मनालीनगरे अर्धरात्रौ मेघविस्फोटस्य कारणेन अञ्जनीमहादेवनद्याः आखरीनालिकायां च जलप्लावनम् अभवत्। जलप्रलयकारणात् पलचाने, रुआडे, कुलङ्गे च अराजकता अभवत् । नदीतः आगच्छन्तं घोरं शब्दं दृष्ट्वा सर्वे भीताः अभवन् । पलचाने जलप्रलयेन द्वौ गृहौ प्रक्षालितौ, एकस्य गृहस्य आंशिकक्षतिः जातः।

सेतु-विद्युत्-परियोजनायै चापि क्षतिः अभवत्

सेतुः, विद्युत् परियोजना चापि क्षतिग्रस्ताः सन्ति । गृहेषु निवसन्तः जनाः स्वप्राणान् रक्षितुं पलायिताः परन्तु गृहाणि जलप्लावनेन आहताः अभवन् । पलचान-सोलाङ्ग-समीपे हिम-गैलरी-मध्ये मलिनतायाः कारणेन मनाली-लेह-मार्गः अपि निरुद्धः अस्ति । मनाली प्रशासनं उद्धारकार्यं कुर्वन् अस्ति। प्रशासनं अपि हानि- मूल्याङ्कनं कुर्वन् अस्ति। जलप्रलयस्य कारणेन धनीरामस्य गृहेण सह खिमीदेव्याः गृहं प्रक्षालितम् अस्ति, सुरेशस्य गृहं तु क्षतिग्रस्तम् अस्ति।

पंचायतसमितिसदस्यः सूचना अददत्

पलचान पंचायतस्य पंचायतसमितिसदस्या रेशमा देवी एवं प्रधान कौशल्या एवं पूर्वं प्रधान सुन्दरठाकुरः अवदन् यत् अञ्जनीमहादेवनद्यां मध्यरात्रौ एकवादने जलप्रलयः अभवत् । जलप्लावनेन नद्यां घोरः शब्दः अभवत् । अस्य कारणात् गभीरनिद्रायां सुप्ताः जनाः अपि जागरिताः । नदीतीरे निवसन्तः जनाः स्वगृहं त्यक्त्वा सुरक्षितस्थानानि गतवन्तः । सः अवदत् यत् जनाः नद्यां जलप्लावनात् पलायित्वा स्वप्राणान् रक्षितवन्तः परन्तु जनानां महती हानिः अभवत्।

बाल भारती पब्लिक विद्यालये गीता- श्लोकवाचनस्पर्धायाः सफलानुष्ठानम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - डॉ. युवराजः भट्टराई।

दिल्ल्यां सर गंगाराम-चिकित्सालय-मार्गस्थे बाल भारती पब्लिक विद्यालये ऐषमो जुलाई पञ्चविंश्यां गुरुवासरे विशेष गीता-श्लोक-वाचन-स्पर्धायाः विशिष्टम् आयोजनं जातम्, यस्यां स्पर्धायां शताधिकाः विद्यार्थिनः सहभागितां कृतवन्तः। एषः स्पर्धाकार्यक्रमः न केवलं विद्यालयस्य विद्यार्थिभ्यः एकः महत्त्वपूर्णः शैक्षिकः गतिविधिः आसीत्, प्रत्युत संस्कृतम्प्रति भारतीयां संस्कृतिम्प्रति च छात्राणाम् अभिरुचेः ज्ञानस्य च संवर्धनार्थमपि एकः महत्त्वपूर्णः प्रयासः आसीत्। एतस्मिन् गीता-श्लोक-वाचन-स्पर्धा-कार्यक्रमे मुख्यातिथित्वेन प्रसिद्धः कविः लेखकश्च आकाशवाण्याः वरिष्ठोऽधिकारी सहायको निदेशकः श्रीयुत रामावातार बैरवा महोदयः उपातिष्ठत्। साकमेव प्रधानाचार्यः श्रीयुतः लक्षवीर-सहगलमहोदयः, उपप्रधानाचार्या, विनीताधवनवर्या, मुख्याध्यापिका नीता निझारा महोदया चापि सहितं छात्राणाम् उत्साह-वर्धनार्थम् उपस्थिताः आस्ताम्। अथ च विद्यालयस्य नैके शिक्षकाश्चापि अस्मिन् अवसरे उपस्थिताः आसन्, यैः बालकानाम् उत्साहवर्धनं कृतम् कार्यक्रमस्य गरिमा चापि वर्धिता। स्पर्धायाम् अस्यां सहभागिभिः छात्रैः श्रीमद्भगवद्गीताग्रन्थस्य प्रचितानां विभिन्नानाम् अष्टश्लोकानां वाचनं कृतम्। प्रतिभागिभिः स्वीयाद्भूत प्रस्तुतिभिः समेऽपि उपस्थिताः अतिथयः शिक्षकाः दर्शकाश्च मन्त्रमुग्धी कृता। मुख्यातिथित्वेन समागतः आकाशवाण्याः सहायकनिदेशकः, यो हि एकः प्रतिष्ठितः कविः लेखकश्चापि वर्तते, तेन निजोद्बोधने भारतीय-संस्कृतेः संस्कृत-साहित्यस्य महत्त्वविषये छात्राः अवगतीकारिताः। अमुना भणितं यत्, "गीतायाः श्लोकाः न केवलम् अस्माकम् आध्यात्मिकं मार्गदर्शनं कुर्वन्ति, प्रत्युत अस्माकं जीवनस्य विभिन्नपक्षाणां प्रबोधने अपि सहायतां कुर्वन्ति।

गीतायाः अध्ययनेन नैतिकतायाः अनुशासनस्य आत्मप्रेरणायाः, कर्मणश्च शिक्षा प्राप्यते, एतद्धि बालकानां समुज्ज्वल-भविष्याय अत्यन्तमेव महत्त्वपूर्णमस्ति।" अतिथिवर्यस्य वक्तव्यानन्तरं छात्रैः प्रश्नोत्तरीसत्रे तस्य पुरतः निजजिज्ञासापूर्णाः प्रश्नानः उत्थापिताः अतिथिवर्येण च तेषां प्रश्नानां समुत्तराणि प्रदत्तानि। उपप्रधानाचार्या श्रीयुता विनीता धवन वर्या छात्रान् सम्बोधयन्ती प्रेरयन्ती च प्रावोचत्, यत् "भवद्भिः सर्वैः छात्रैः गीतायाः श्लोकानाम् अद्भुतं वाचनं कृतम्। एतान् न केवलं भवतां भाषीयां क्षमतां विकासयति प्रत्युत भवत्सु आत्मविश्वासं दृढतां चापि निधापयति।" मुख्याध्यापिका श्रीमती नीता निझारा तेषां सुष्ठु प्रस्तुतीनां कृते विद्यार्थिनः श्लायन्ती न्यगादीत् "यत् भवन्तः सर्वे परिश्रमेण अभ्यासेन च स्पर्धामिमां सफलां कृतवन्तः। गीतायाः श्लोकानाम् अध्ययनं तेषां वाचनं च भवतां चरित्र निर्माणे सहायकं भविष्यति।"आयोजनस्य अन्ते, सर्वैः छात्रैः शिक्षकैः अतिथिभिः च सह सम्भूय सामूहिकं चित्राङ्कनं स्वीकृतम्। कार्यक्रमस्य सफलतायां विद्यालयस्य वरिष्ठ- संस्कृतशिक्षिकायाः डॉ. ज्योत्सना महोदयायाः, हिन्दी शिक्षकस्य श्रीयुत उमेश भारद्वाजस्य डॉ. वीरेन्द्रस्य छात्राणां च परिश्रमस्य समर्पणस्य च योगदानम् अवर्तत। एतस्मिन् अवसरे न केवलं विद्यार्थिनः संस्कृतं प्रति प्रोत्साहिताः अपितु ते भारतीयसंस्कृतेः साहित्यस्य विषये चापि अवबोधिताः। एतद् आयोजनं बाल भारती पब्लिक विद्यालयस्य शिक्षां प्रति समर्पणस्य विद्यार्थिभ्यः एक-व्यापक-समृद्ध-शैक्षिकानुभव-प्रदानस्य च प्रतिबद्धतां प्रदर्शयति। समस्तस्यापि कार्यक्रमस्य समन्वयकत्वं समवाप्तसाहित्याकादेमीयुवपुरस्कारः डॉ. युवराजभट्टराई वर्यः समभालयत्।

उद्धारदलं तत्स्थानं प्राप्तम्

अर्धरात्रौ जलप्रलयस्य विषये सूचना प्राप्तमात्रेण प्रशासनं स्वसमूहेन सह तत्स्थानं प्राप्तवान् । जनाः सुरक्षितस्थानेषु नीताः आसन्। पलचानतः पतलीकुहलपर्यन्तं जनान् सचेतितवान्। सः अवदत् यत् द्वे गृहे जलप्रलयेन आहते, एकस्य गृहस्य आंशिकक्षतिः अभवत्। क्षतिमूल्यांकनकाले उद्धारकार्यं प्रचलति।

जलोप्लावेन क्षतिः

पलचाने द्वे गृहे प्रक्षालिते, एकं गृहं क्षतिग्रस्तं आगमनकारणात् मार्गः क्षतिग्रस्तः, पलचान, रुआड,कुलङ्ग सहितं जनाः प्रभाविताः, जनाः सर्वां रात्रौ न निद्रां कृतवन्तः नदी पुनः आलूप्राङ्गणस्य समीपे दिशं परिवर्तयति, बाढजलं मार्गं आगतं .क्लाथ इत्यस्मिन् ब्यासनद्यां निर्मितस्य सेतोः संरचना अपि जलोप्लवे मग्नाः ।